

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 35C/12/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115200793
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7115200793.1

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I v právnej veci žalobcu: AB 1 B. V., registračné číslo: 560 07 043, so sídlom: Amsterdam, Strawinskylaan 933, PSC 1077XX, Holandské kráľovstvo, v zastúpení: Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., pobočka kancelárie: Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, proti žalovanej: S. E., nar.: XX. X. XXXX, bytom: G. XX, XXX XX H., občianka SR, o zaplatenie 2.142,06 € s príslušenstvom

rozhodol:

Súd schvaľuje súdny zmier čiastočne a to v časti:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 579,65 € s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 579,65 € od 17.10.2014 do zaplatenia, a to v pravidelných mesačných splátkach, každá po 50 €, splatných vždy do 25.dňa toho-ktorého mesiaca, počnúc mesiacom január 2016 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zrochnosť celého plnenia.

V prevyšujúcej časti súd predložený súdny zmier zo dňa 3.11.2015 neschvaľuje.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 15.1.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 2.142,06 € s vyčísleným ročným úrokom z omeškania vo výške 38,27 € a úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 2.142,06 € od 6.1.2015 do zaplatenia, ako aj k náhrade trov konania predstavujúcich súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia.

Svoj návrh odôvodnil tým, že v zmysle § 526 zák.č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka boli pohľadávky Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany (ďalej len právny predchodca veriteľa) vzniknuté z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.2.2011, na základe zmluvy zo dňa 30.9.2014 postúpené na obchodnú spoločnosť AB 1 B. V. (žalobca). Právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovanou ako dlžníčkou dňa 17.2.2011 Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. . Predmetom ÚZ bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 2.700 € zo strany právneho predchodcu žalobcu žalovanej, ktorá sa zaviazala peňažné prostriedky vrátiť v 84 pravidelných mesačných splátkach po 60,01 € v zmysle ÚZ. Žalovaná bola v omeškaní s úhradou svojho záväzku tak, ako je uvedené v priloženom Výpise čerpania, splátok a úhrad, z ktorého vyplýva prehľad jednotlivých platieb žalovanej a spôsob ich započítania. V zmysle Hlavy ÚZP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru bola žalovaná právnym predchodcom žalobcu vyzvaná listom zo dňa 30.9.2014 k splateniu celého zostatku úveru, ktorý pozostáva z nezaplatených splátok po splatnosti, upomienky a zmluvnej pokuty a zo zosplatených budúcich splátok, v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Žalobca eviduje voči žalovanej dlh vo výške istina: 122,97 €, úrok vo výške: 156,50 €, zosplatená istina vo výške 1.852,64 €, poplatok za možnosť odloženia splátok vo výške 9,95 €, spolu: 2.142,06 €.

Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu a na základe týchto zistil skutkový stav veci:

Dňa 23.2.2011 bola uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou Úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý bezúčelový úver vo výške 2.700 €, celková čiastka splatná spotrebiteľom: 5.040,84 €, mesačná splátka: 60,01 €, počet splátok: 84, ročná úroková sadzba: 18,76 %, RPMN: od 21,6 do 22,3 % označené hviezdíčkou, poznámka pod hviezdíčkou bola, že presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru a klient súhlasí s tým, že presnú výšku RPMN mu spoločnosť oznámi po poskytnutí úveru, priemerná hodnota RPMN: 17,44 %, celkové náklady spotrebiteľa: 2.340,84 €, termíny splátok označené zas hviezdíčkou, kedy poznámka k tejto hviezdíčke bola, že prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru, pokiaľ kalendárny mesiac nasledujúci po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutia úveru, je splatnosť prvej splátky posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci, dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15.deň v kalendárnom mesiaci, počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka, poplatok za vedenie účtu: 1,99 €, spôsob úhrady splátok: poštovou poukážkou, lehota splatnosti: 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15.dňa v poslednom mesiaci. V zmluve bolo uvedené číslo účtu, na ktorý má poukazovať žalovaná jednotlivé splátky a ako variabilný symbol mala uvádzať vyššie uvedené číslo zmluvy.

Listom zo dňa 17.2.2011 právny zástupca žalobcu oznámil žalovanej, že prevzal právne zastúpenie vo veci vymáhania pohľadávky spoločnosti AB 1 B. V. - žalobcu a ďalej jej oznámil, že pohľadávky právneho predchodcu žalobcu spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. vzniknuté z Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.2.2011 boli na základe zmluvy zo dňa 12.9.2012 postúpené na žalobcu.

Z predloženého podacieho hárku EPH003680519 Slovenskej pošty, a.s. súd nezistil požadovaný dátum odoslania zásielky žalovanej od právneho zástupcu žalobcu, nakoľko tam nebol uvedený.

Z Výpisu čerpania, splátok a úhrad súd zistil, že dňa 28.2.2011 žalovaná odčerpala finančné prostriedky od žalobcu vo výške 2.700,- €. Ku dňu 30.9.2014 došlo k zosplateniu úveru. Z rekapitulácie súd zistil, že žalovaná na uvedený dlh uhradila sumu 2.120,35 €.

Podľa § 99 zák.č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku,

(1) Ak to povaha vecí pripúšťa, môžu účastníci skončiť konanie súdnym zmierním. O zmier sa má súd vždy pokúsiť. Ak to umožňujú okolnosti prejednávanej veci, môže súd pred prvým pojednávaním a počas konania účastníkov vyzvať, aby sa o zmier pokúsili mediáciou a zúčastnili sa na informatívnom stretnutí u mediátora zapísaného v registri mediátorov.

(2) Súd rozhodne o tom, či zmier schvaľuje; neschváli ho, ak je v rozpore s právnymi predpismi. V takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

(3) Ak ide o dohodu o mediácii, rozhodne súd prednostne o tom, či dohodu o mediácii ako súdny zmier schvaľuje. Ak tento zákon ustanovuje lehotu, v ktorej má súd rozhodnúť o návrhu účastníka vo veci samej, rozhodne súd o tom, či dohodu o mediácii ako súdny zmier v tejto veci schvaľuje najneskôr v tejto lehote.

(4) Schválený zmier má účinky právoplatného rozsudku. Rozsudkom však môže súd zrušiť uznesenie o schválení zmierní, ak je zmier podľa hmotného práva neplatný. Návrh možno podať do troch rokov od právoplatnosti uznesenia o schválení zmierní.

Súdnym zmierním podľa § 99 Občianskeho súdneho poriadku sa stáva zmier v prípade, ak súd dohodu účastníkov uznesením schváli. Súd v zásade dohodu účastníkov schváli, ak to povaha vecí pripúšťa a dohoda účastníkov nie je v rozpore s hmotným právom. Z dikcie „ak to povaha vecí pripúšťa“ možno vyvodit', že zmier schváli súd najmä v prípadoch, keď účastníci majú uzavretie dohody o predmete konania v hmotnoprávnej dispozícii. Inak povedané, predmet konania tvoria také práva a povinnosti, ktoré podľa hmotného práva pripúšťajú dohodu. Naopak z povahy vecí bude vyplývať, že účastníci nemajú hmotnoprávnu dispozíciu ohľadne predmetu konania predovšetkým tzv. statusových veciach a rovnako povaha vecí nebude pripúšťať súdny zmier v konaniach, ktoré možno začať i bez návrhu.

Súd neschváli dohodu účastníkov v prípade, ak dohoda odporuje hmotnému právu. Pôjde predovšetkým o porušenie konventných ustanovení hmotného práva. Schváleným zmierním nemusí súd vyčerpať

celý predmet konania, čo znamená, že účastníci môžu skončiť súdnym zmiernom i len časť alebo základ konania. V tomto prípade po právoplatnosti uznesenia o schválení časti či základu konania súd pokračuje v konaní o zvyšku návrhu. Pri schvaľovaní súdneho zmiernu súd vychádza zo substancovaných skutkových tvrdení účastníkov a vykonaného dokazovania. V podstate skúma iba to, či zmier možno podľa hmotného práva uzavrieť a či dohoda nie je neplatná. Ak súd právoplatne rozhodne, že súdny zmier je podľa hmotného práva neplatný, konanie pokračuje v tom štádiu, v ktorom sa skončilo súdnym zmiernom. V prípade právoplatného uznesenia o schválení zmiernu, ktorý nie je podľa hmotného práva neplatný, nadobúda takéto uznesenie účinky právoplatného rozsudku.

Na pojednávaní dňa 3.11.2015 účastníci konania predniesli návrh na schválenie súdneho zmiernu v tomto znení:

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.142,06 €, vyčíslený úrok z omeškania vo výške 38,27 € a úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 2.142,06 € a trovy konania vo výške 128,50 €, to všetko v pravidelných mesačných splátkach každá vo výške 50,- € splatných vždy do 25.dňa tohto mesiaca počnúc mesiacom január 2016 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Podľa § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Podľa § 524 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 526 Občianskeho zákonníka, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

V konaní súd v prvom rade skúmal, či žalobca je naozaj oprávnený vymáhať žalovanú pohľadávku od žalovaného, t.j. či je vlastníkom uvedenej pohľadávky s príslušenstvom. Svoje vlastnícke právo, ktoré zahŕňa právo akokoľvek nakladať s uvedenou pohľadávkou, t.j. aj vymáhať ju súdnou cestou, žalobca odvodzoval od Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 12.9.2012, ktorá mala byť uzavretá medzi právny predchodcom žalobcu - spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. a žalobcom.

Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. To by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11 júna. 2003, sp.zn. 4 Obo 210/01).

I keď žalobca súdu túto zmluvu o postúpení pohľadávky v konaní nepredložil, aktívnu legitímáciu žalobcu súd odvodzoval z listu právneho zástupcu žalobcu - Oznámenie o postúpení pohľadávky, Predžalobná výzva na zaplatenie a oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia zo dňa 29.10.2014, ku ktorému bolo priložené plnomocenstvo na zastupovanie právneho predchodcu žalobcu (postupcu - Home Credit Slovakia, a.s.) pri oznámení postúpenia pohľadávky a teda uvedený list spĺňa náležitosti relevantného oznámenia postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky a zakladá aktívnu legitímáciu žalobcu na vymáhanie danej pohľadávky.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech

zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53b ods. 1 OZ, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, účinný do 30.11.2011 (ďalej len „citovaný zákon“), tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 563 OZ, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Podľa § 517 ods. 1, veta prvá OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Niet pochýb o tom, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy upravenej zákonom č. 258/2001 Z.z., ktorý je vo vzťahu k Obchodnému zákonníku v pomere špeciality.

Podľa ust. § 497 Obch. zák. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ust. § 502 Obch. zák. (1) Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Hlavný právny vzťah je však založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vznikol podľa osobitného predpisu, ktorý je lex specialis k všeobecnej právnej norme. Tento vzťah podlieha režimu spotrebiteľských úverov podľa zákona 258/2001 Z.z., ako aj aplikácii všeobecných ustanovení ochrany spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka, pretože: normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) sú použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Obč. zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Medzi tromi zákonmi, prichádzajúcimi takto o úvahy (1. zákon o spotrebiteľskom úvere, 2. Občiansky zákonník, 3. Obchodný zákonník) panuje pomer, že primárne sa použije predpis špeciálny, ak tento určitú otázku neupravuje resp. tak nečiní úplne, nastupuje po ňom úprava spotrebiteľského práva všeobecne v širšom slova zmysle, teda úprava podľa Obč. zákonníka.

To znamená, že úprava Obchodného zákonníka sa môže na takýto prípad uplatniť len vtedy, keď nenarazí na obmedzenie v Občianskom zákonníku a vykonávacích predpisoch k nemu.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj s poukazom na príslušné vyššie citované ustanovenia Občianskeho zákonníka, na základe ktorej táto čerpala tzv. bezúčelový úver vo výške 2.700 €. Súd posudzujúci obsah danej zmluvy o spotrebiteľskom úvere dospel k záveru, že uvedená spotrebiteľská zmluva neobsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2, konkrétne:

- podľa písm. f) neobsahuje dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, kedy v zmluve bol uvedený počet splátok - 84, nie doba trvania zmluvy a zároveň termín konečnej splatnosti úveru bol označený ako lehota splatnosti a dohodnutá ako 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci, čo pre bežnú priemernú fyzickú osobu bez právneho vzdelania je údaj neurčitý a nezrozumiteľný a teda s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka v tejto časti zmluva neplatná, a je potrebné na ňu hľadieť ako keby obsahom zmluvy ani nebola,
- podľa písm. g) neobsahuje podmienky upravujúce čerpanie úveru,
- podľa písm. i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, kedy síce bola dohodnutá úroková sadzba 18,76 %, avšak táto je pre rozpor s dobrými mravmi neplatná (čo je vysvetlené nižšie),
- písm. j) ročnú percentuálnu mieru nákladov, kedy táto v zmluve nie je platne uvedená, nakoľko je dohodnutá v rozsahu od 21,6 % do 22,3 %, pričom presná výška RPMN mala byť oznámená právnym predchodcom žalobcu až po poskytnutí úveru. Z uvedeného je zrejmé, že RPMN nebola presne, exaktné a teda i platne dohodnutá a preto potom na túto časť =úverovej zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je nutné hľadieť ako časť neplatnú a teda vlastne i neexistujúcu,
- písm. k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, kedy v zmluve je len jeden údaj o výške splátky 60,01

€ mesačne, ktorá však v sebe zahŕňa časť istiny, poplatok za vedenie úverového účtu, úroky prípadne úhradu za poistenie a poplatok za možnosť zmeny splátky (Hlava 5. § 1 Všeobecných podmienok), a tak je nutné konštatovať, že uvedený údaj nie je špecifikovaný tak, ako zákon vyžaduje. Zároveň zmluva neobsahuje údaj o poradí, v ktorom sa budú jednotlivé splátky priradovať a ako z jednotlivých mesačných splátok bude platená časť na istinu, časť na úrok, časť na ďalšie poplatky účtované žalobcom a teda i táto časť zmluvy nespĺňa zákonom vyžadované náležitosti úverovej zmluvy.

Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku treba prihliadnúť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou, obvyklosť praxe peňažných ústavov.

Súd zistil, že priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk pri stave úverov v domácnostiach, pri úveroch spotrebiteľských a ostatných nad 5 rokov predstavuje vo februári 2011 - 9,20 % a pri nových úveroch je úroková sadzba 13,39 %.

Keďže nikto, ani súd nemôže, ani nie je jeho úlohou nahrádzať kontraktačný proces a určiť presnú úrokovú mieru aká by prípadne medzi stranami bola v rámci udržateľných úrokov dohodnutá a výška zmluvného úroku ďaleko prevyšuje akceptovateľnú výšku, súd túto časť zmluvy o úvere, t.j. dohodu o výške úroku vyhodnotil ako v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť tejto časti dojednania.

Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívame výkonu práv, nešikanóznym spôsobom výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 (Zo súdnej praxe č. 62/2004) Najvyšší súd SR už uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto úkonom dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy, a to na základe všeobecných pravidiel morálnych, elementárnej slušnosti a tolerance a morálneho charakteru konajúcich.

V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty, a ktorý peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok NS SR z 26.4.2012 - 5Cdo 26/2011).

V súlade s dobrými mravmi je taká výška úroku, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny za užívanie požičanej istiny), teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi podľa súdnej praxe je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky, čo odporuje dobrým mravom.

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi

neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Nemecký BGH (Spolkový súdny dvor) vo svojom rozsudku z 13.3.1990 (AZ: XI ZR 252/89) vyhlásil úver s rozdielom o 12 percentuálnych bodov (12 percent) oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný (v rozpore s ustanovením §138 BGB odsek 2 = občianskoprávna úžera) a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi.

Z rakúskej a švajčiarskej judikatúry:

K § 879 ABGB <http://www.jusline.at/879_ABGB.html> ods.2 č.4

Predovšetkým sú neplatné nasledovné zmluvy,

ak niekto využije (pozn. prekl. v zmysle vykoristí) ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere.

4Ob505/64 - Úžera spôsobuje neplatnosť celej zmluvy, nie len jej zakázanej časti.

3Ob592/77 - Znak skutkovej podstaty vykorisťovania predpokladá, že úžerník využije k svojmu obohateniu situáciu, ktorú nemusel sám spôsobiť, o ktorej však vedel alebo musel vedieť rovnako ako o pomere plnenia a protiplnenia.

Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi (rozs. NS ČR 21Cdo 1484/04), pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. V danom prípade pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde aj čo len z nedbanlivosti (rozs. KS v Prešove 3Co 3/2011).

Ústavný súd SR v náleze z 28. februára 1995 sp. zn. PL. ÚS 10/95 (Zbierke zákonov SR, čiastka 20, číslo 51/1995), ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhlášky ministerstva spravodlivosti č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods. 1 OZ okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky (§ 658 ods. 1 OZ) predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi.

Ústavným súdom vyslovený názor korešponduje s tézou (používanou predovšetkým právnou vedou a teóriou), že zásada zmluvnej voľnosti v súkromnom práve nie je absolútna a nachádza svoje obmedzenie (z hľadiska obsahovej náplne právnych úkonov) napr. pri aplikácii korektívov rozporu s dobrými mravmi. Usmerňovanie zásady zmluvnej voľnosti prostredníctvom uvedených korektívov (ako aj pri zákonom zákaze) nepochybne prispieva k spoločenskej a právnej akceptácii zásady zmluvnej spravodlivosti v súkromnom práve. Pokiaľ ide o primeranosť výšky úrokov z pôžičky - problematika dobrých mravov úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom, resp. neprimeranom znevýhodnení založenom právnom úkonom. Tento princíp nadobudol v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti.

V zmluve bola teda dojednaná úroková miera vo výške 17,44 % ročne, pričom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy pri úveroch poskytnutých bankami domácnostiam, predstavovala v priemere 9,20 - 13,39 % ročne. Už len samotná skutočnosť, že cena úveru je vyššia je zarážajúce a odôvodňujúce zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžeru a vadnosti právneho úkonu, úrok vo výške 17,44 % ročne podstatnou a neprimeranou mierou prekračuje horný limit obvyklej úrokovej miery. Žalobca si uplatnil úroky vo vyššej výške, ako poskytovali banky v rovnakom období, čiže prekročil obvyklé úroky poskytované bankami. Dohodnuté úroky sú odplatom za používanie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu.

Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany klienta ako záchranný produkt, no v skutočnosti, ak je klient vo finančnej tiesni a berie úver, ide na jeho strane o prirodzený postup v zmysle „potrebujem, dávajú, a preto beriem“, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika

zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítať s následkami pri podcenení bonity dlžníka resp. ako tomuto bolo v tomto prípade, kedy žalobca sa spolieha na pravdivosť údajov o výške mesačnej mzdy uvedených žiadateľom. I v tomto je potrebné vidieť podnikateľské riziko, ktoré si sám veriteľ na seba poskytovaním pôžičiek elektronicky na diaľku vlastne berie. Avšak uvedené nemožno presúvať na ťarchu daného klienta vo forme vysokého a absolútne neprimeraného úroku či tzv. odplaty.

Vzhľadom na vyššie citované odôvodnenie súd považuje dohodnutie úrokovej sadzby vo výške 17,44 % pri úvere, ktorý mal byť poskytnutý v rozsahu 2.700 € na obdobie 84 mesiacov za neprimerané, úžernícke, v rozpore s dobrými mravmi a teda v konečnom dôsledku za neplatné. Zároveň vzhľadom na ďalšie vyššie spomenuté nedostatky danej zmluvy súd za použitia § 11 citovaného zákona mal za to, že keďže zmluva neobsahuje potrebné náležitosti, resp. tieto náležitosti sú uvedené neurčito a nezrozumiteľne, resp. neplatne a v rozpore s dobrými mravmi, s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka považoval zmluvu za neplatnú. Následne z tejto skutočnosti súd pri rozhodovaní o veci aj vychádzal. Súd potom právne uzatvoril, že nastupuje inštitút vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor na iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením s právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Súd mal preukázané, že žalovaná čerpala od právneho predchodcu žalobcu úver vo výške 2.700,- €, na ktorú sumu táto učinila úhrady spolu vo výške 2.120,35 €, kedy súd neprihliadal na účtovanie jednotlivých splátok tak, ako to učinil právny predchodca žalobcu s poukazom na vyššie uvedený právny záver. Žalovaná potom nesplatila žalobcovi rozdiel vo výške 579,65 € a preto k súd nepristúpil k schváleniu súdneho zmieru v celom rozsahu, ale len do tejto výšky bezdôvodného obohatenia sa žalovanej voči žalobcovi. Následne súd schválil predložený návrh na uzavretie súdneho zmieru len v časti a žalovanú zaviazal k zaplateniu tejto sumy 579,65 € s príslušenstvom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia vychádzajúc z dohody účastníkov konania o možnosti úhradu dlhu žalovanou žalobcovi v splátkach po 50 € splatných vždy do 25.dňa toho-ktorého mesiaca, počnúc mesiacom január 2016 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Tak ako bolo vyššie citované, súd nepriznal žalobcovi žiadne dohodnuté úroky, poplatky, ani iné náklady na vymáhanie uplatnenej pohľadávky, či zmluvné pokuty a podobne, t.j. súd priznal iba čistú dlžnú istinu vo výške 579,65 €.

Čo sa týka úroku z omeškania, keďže žalovaná bola v omeškaní s plnením tohto dlhu, súd tento priznal vo výške 8,05 % ročne z priznanej dlžnej istiny 579,65 € od 17.10.2014 do zaplatenia. Súd priznal úrok z omeškania od tohto dátumu v súlade s tým, ako to žiadal v návrhu, kedy žiadal žalovanú zaviazat' k zaplateniu už vyrátaný úrok z omeškania vo výške 8,05% ročne od 17.1.2014 do 5.1.2015 a následne potom i od 6.1.2015 do zaplatenia. Súd posudzoval i výšku úroku z omeškania a mal za to, že táto má byť vo výške 8,05 % ročne, nakoľko ku dňu 17.1.2014 bola sadzba ECB 0,05 %, čo za použitia ustanovenia § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. predstavuje 8,05 % ročne.

V prevyšujúcej časti súd predložený súdny zmier neschválil. Po právoplatnosti súd bude pokračovať v prejednaní veci o zvyšku návrhu (t.j. neschválenej časti súdneho zmieru), kedy rozhodne i o trovách konania.

Poučenie:

Proti výroku uznesenia o čiastočnom schválení súdneho zmieru nie je prípustné odvolanie.

Proti výroku uznesenia o neschválení súdneho zmieru v prevyšujúcej časti možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, v 3 písomných vyhotoveniach.

V zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.